

1991/92

השפעת חימום ותוספת אור פוטוסינתטי על פריחת הטרכליום

מורן אבינר, אילן גבעון - ביה"ס "שיטים" - מ.א. ערבה - האגף לחינוך התישבותי-

בהדרכת גבי בן-פורת - ביה"ס "שיטים"

אבנר צין - שה"מ - לשכת הדרכה נגב - ייעוץ מקצועי

תקציר

היקף גידול הטרכליום בערבה התרחב מ - 10 דונם בשנת 1988 ל - 80 דונם בשנת 1991.

בחלקות המסחריות מגדלים טרכליום בחממות ללא חימום. במקרים אלה מתחילים לקטוף מעט פרחים בתחילת ינואר, אך תקופת הקטיפה העיקרית, היא מסוף פברואר עד אמצע אפריל.

כמות הפרחים הממוצעת היא 60,000 לדונם.

איכות הפרחים בדרך כלל טובה, אך לעיתים הקרקפות אינן צפופות והפרחים במרכז הקרקפת בולטים בצורת חוד.

בתצפית שנעשתה בתחנת הנסיונות של מו"פ ערבה ב - 1989, נמצא יתרון לחימום. בהסתכלויות שנעשו על השפעת הצללה בחממה במשך היום נראה היה שעוצמות אור גבוהות מקדימות את הפריחה בטרכליום. לאור זאת, הוחלט לבדוק השפעת החימום ותוספת הארה פוטוסינתטית על פריחה בפרח זה.

מטרות

א. קבלת גל פרחים מרוכז בתחילת החורף.

ב. פריחה אחידה ובאיכות טובה.

ג. הגדלת יבול הפרחים לדונם.

תוצאות

בטיפול א', עם תוספת הארה וחוס, התקבלו מעל 110,000 פרח לדונם.

בטיפול ב', ללא תוספת הארה, התקבלו רק כ - 88,000 פרח לדונם.

בטיפול ג', ללא כל תוספת, התקבלו כ - 52,000 פרח בלבד.

תוספת חימום והארה חזקה במנורות נתרן לחץ גבוה, תורמת לקבלת שני גלי פריחה מרוכזים.

כ - 70,000 פרח/דונם בגל ראשון של פרחים איכותיים ביותר, נקטפו תוך חודש ינואר. בתקופה זו אין פרחים בשוק והמחירים גבוהים. גל נוסף של כ - 40,000 פרח נקטף תוך חודש אפריל שגם בו המחירים סבירים.

חימום מקדים את תחילת הקטיף ומאפשר קטיף פרחים רבים במרכז החורף. חישוב של עלות ההשקעה במנורות פוטוסינתטיות, חשמל וחימום, לעומת ההכנסה הצפויה מהשווק המוקדם של יבול גבוה, עשויים לסייע בקבלת ההחלטה הנכונה. יש לשקול אפשרות של שימוש בחממות עם גג זחוח בגידול טרכליום בערבה. חממות כאלה יאפשרו ניצול של אור השמש ביום ויחסכו את ההוצאות הגדולות הצפויות מהתקנת המנורות הפוטוסינתטיות.

יש לבצע ניסוי שבו תיבדק השפעת הארה פוטוסינתטית ללא תוספת חימום. ניסוי כזה יכול לענות על ההשפעה הייחודית של האור הפוטוסינתטי. כמו כן יש לבדוק השפעת מנורות אלה על הפוטופירודה לעומת השפעתן על הפוטוסינתזה, כל אחד בנפרד.